

NÉPLAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Ferenc József-út 28. II. emelet.
Telefon szám: 84.

DEMOKRATIKUS NAPILAP

Előfizetési árak: Egy óra 12.50 P
Negyedévre 37.50 P

A konyhakertekről

Mindenki jól tudja, mezőgazdaságunk mekkora nyomorban tengődik. Nem a sötét képet akarjuk unalomig ismételni, mert az ördög falrafestése még magában nem változtatja meg a helyzetet. A konkrét segítés, a kivetítő út céltudatos felvétele és járhatóvá tétele a célunk.

Nem könnyű kérdés, de szembe kell néznünk azzal: mimódon biztosíthatjuk meglévő eszközeinket, hogy a jövő gazdasági év ne éhínséggel közeledjék felénk.

A Debreceni Nemzeti Bizottság, éppúgy mint a „Néplap” is, már régen tett kezdeményezést annak érdekében, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkálatokat haladéktalanul kezdjük el. Még azok is ragadjanak szerszámot, akik eddig sohasem műveltek földet. Így indult el a kezdeményezés kis konyhakertek létesítésére.

A konyhakertek igénylőinek összeírásánál azonban mérhetetlen csalódás érte az akció kezdeményezőit. Debrecenben — hivatalos jelentés szerint — csak ezren jelentkeztek konyhakertekért. Ha ehhez hozzávesszük, hogy ebből az ezer emberből 600-nak már tavaly is volt konyhakert-bérlete, az eredmény még siralmasabb. Mindössze 400 tehát azoknak a száma, akik vállalják, hogy maguk termelik meg önmaguk és családjuk számára a szükséges kerti veteményeket.

Budapesten, ahol lényegesen kevesebb a kertművelésre alkalmas föld — ami van, az is messze esik a várostól —, sokkal sikeresebben zajlott le ez az akció. Még a gyárudvarokat is be akarják és be fogják vetni, mert Budapest közvetlenül szembenézett már az éhínségnek. Ha ma Debrecenben a konyhakert-akció sikertelenségéről kell beszélünk, az annak következménye, hogy Debrecen még nem tudja, mi az: éhezni.

Nem elégséges azonban ezt a szomorú hírt csupán megállapítani, hanem, meg kell változtatnunk a helyzetet. A változtatás módja pedig az, hogy mindazok a gazdasági és társadalmi szervezetek és pártok, melyeknek kedves a magyar demokrácia kérdése, vállalják a kérdés megoldását.

Elsősorban a Nemzeti Bizottság, a szakszervezetek és a Nemzeti Segély azok a szervek, amelyeknek élen kell járniuk és utat kell mutatniuk.

A Nemzeti Bizottság hívja fel a figyelmet minél határozottabban és minél szélesebb körben, hogy a konyhakertek kérdése ma szinte sorskérdés.

A szakszervezetek, mint a munkásság átfogó érdekképviselete, végezzék széleskörű mozgósítást tagságában. A szakszervezeteken keresztül a munkásságnak meg kell mutatnia, hogy nem tekint

Pr. Stargard és Mewe elfoglalása után Danzighoz közelednek a szovjet csapatok

Patton csapatai Koblenz előtt áttörték a frontot
Az 1. amerikai hadsereg átkelt a Rajnán

Moszkva, március 8. (MTI) A Szovjet Tudósító Iroda március 7-i hadműveleti jelentése: A 2. bjelorusz arcvonalunk csapatai március 7-én harcolva

elfoglalták Mewe és Preussisch, Stargard városokat, a németek védelmének fontos támaszpontjait a Danzighoz vezető utakon,

úgyszintén harcok közepette elfoglaltak még több mint 200 helységet.

Az 1. bjelorusz arcvonal csapatai folytatva támadásukat, március 7-én

rohammal bevették Gollnow, Stepenitz és Massow városokat, a német védelem fontos támaszpontjait a Stettinhez vezető utakon,

úgyszintén harcok közepette elfoglaltak 50-nél több más helységet. Az arcvonal csapatai befejezték egy bekerített német harcscsoport megsemmisítését. Előzetes

adatok szerint ebben a körzetben foglyul ejtettük több mint nyolcezer német katonát és tisztet, továbbá nagymennyiségű fegyvert és hadianyagot zsákmányoltunk. A foglyok között van a 10. német hadtest parancsnoka törzskarával együtt.

A 2. ukrainai arcvonal csapatai leküzdvé az ellenség erős ellenállását a Kárpátok övezetében, a hegyes-erdős terep nehéz viszonyai között előrehatoltak és március 7-én Csehszlovákia területén

elfoglalták Banska Stiavnica (Selmecbánya) várost,

a német védelem erős támaszpontját, fontos közlekedési csomópontot.

Magyarországon a Balatontól északkeletre és délre csapataink visszaverték az ellenség nagy gyalogos és páncélos erőikkel indított rohamait. Március 6-án az egész arcvonalon megrongáltunk, illetve megsemmisítettünk 149 német harckocsit és 29 repülőgépet.

A szövetséges tüzérség mar a Ruhr-vidéket lövi

London, március 8. (MTI) Tegnap délután Koblenztől északnyugatra a Rajnához érkezett a 3. amerikai tankoszlop, amely alig 60 óra alatt több mint 100 kilométert tett meg. Haditudósítók szerint szédületes, gyors előretörés volt ez. Az amerikai tankok egyik közegét a másik után hagyták maguk mögött és most

több mint 50 kilométerrel a német vonalak mögött állnak.

Az előretörő szövetségesek ezrelével szabadították ki a kényszer-munkára hurcolt lengyel, orosz, csehszlovák és olasz állampolgárokat. Az amerikaiak tegnap este alig 20 kilométerre voltak Kob-

lenztől. Egy másik amerikai hadoszlop Mayentől délkeletre, 5 kilométerre a Moseltől, elfoglalta Polch városát.

A 3. amerikai hadsereg balszárnyát alig 40 kilométer választja el az 1. hadseregtől, amely Kölnből délkeletre gyors ütemben zárkózik fel a Rajnához. Ezek a kötelékek

elvágták a Köln és Bonn közötti országutat s ezzel megakadályozták a menekülő németeket abban, hogy elérjék a bonni hidat.

Az amerikaiak tegnap este 3 kilométerre voltak a Rajnától és változó helyzetbe hozták a bonni helyőrséget. Távolabb északra a

szövetségesek felszámoltak néhány kisebb terepszárat és Köln és Duisburg között megszállták az egész rajnai partvidéket.

Szövetséges ágyúk már a Ruhr-vidéket lövik.

A weseli körzetben továbbra is heves a harc. A németek időt próbálnak nyerni a Rajna keleti partján, hogy a nyugati parton szétvert seregeiket rendbehozzák. Brit és kanadai csapatok egyre szűkebbre szorítják a német hidfőállás területét.

A Rajna-vidéken a szövetségesek több mint 68.000 foglyot ejtettek az offenzíva folyamán. A kölni székesegyház tornyai érintetlen állapotban emelkednek az ég felé. Egy tudósító leírása szerint sok német ezt kiáltozta a bevonuló szövetséges katonáknak: „Hála Istennek, hogy végre ideértetek, öt éve várunk rátok!” Kölnben szinte alig van aláaknázott ház, vagy farkasverem, ami arra mutat, hogy a németeknek nagy sebtében kellett kivonulniuk a városból.

Légítámadások német szárazföldi és vízi hadicélpontok ellen

London, március 8. (MTI) Ejjel 1250 angol bombavető Dessau, Harburgot és Schleswig-holsteini olajtelepet támadtak. Ejjel ismét bombatámadás érte Berlin. Február 20. óta egyetlen olyan éjszaka sem volt, hogy angol bombázók ne támadták volna a német fővárost. 900 amerikai bombavető 20 angol vadászgép kíséretében lecsapott három dertmundi benzoltelepre és egy olajtörőóra, valamint Slegen vasúti esomópontra Közép-Németországban. Angol bombavetői német hajózási utakat támadtak Norvégia és Dánia között, egy kereskedelmi hajót elsüllyesztettek a Skagerrakban és egy bárkarajt támadtak a Kattegat vizén. Két bárkát felgyújtottak, illetve süllyedő fölében hagytak.

mellékes ügynek a tavaszi vetést, hanem minden lehető megmozgást érdekel. A szakszervezetek tagsága tud a legtöbbet tenni a hiányzó földművelő-eszközök szerszámok előteremtése és elkészítése terén is.

Végül, a Nemzeti Segélynek mint a Nemzeti Bizottság által

életre keltett szervnek, be kell kapcsolódnia ebbe a munkába is. A Nemzeti Segély feladata az is, hogy a jövőbe látva olyan intézkedéseket tegyen, melyek eleve megakadályozzák az élelmezési katasztrófa bekövetkezését. A Nemzeti Segély lehetne az a szerv, mely a mezőgazdasági kézi-

szerszámok gyűjtésével, elosztásával és felkutatásával lendítené előre a kertgazdálkodást.

Hatalmas mozgósítást kell végeznünk mindenütt, ahol csak lehetséges. Meg kell értetni szervezetekkel és emberekkel egyaránt a kérdés komolyságát és nagy bőderejét.

Szövetséges siker az olasz fronton

London, március 8. (MTI) Olaszországban a Bologna-plástól országúttól nyugatra indított támadások során a szövetségesek előrenyomultak, több mint 1200 foglyot ejtettek, kilenc falut és hat hegyet megszálltak.

Hét km-re Mandalaytól

Washington, március 8. (MTI) Mac Arthur ma reggel közölte, hogy a szövetségesek folytatták Formosa légiúton való semlegesítését. A szövetségesek előlly-

yesítettek, illetve megrognálták 16 kő-ünnéle új típusú japán hajót.

Burmában Mandalaytól 7 km-re vannak a brit csapatok és a város már felült a láthatáron.

A Groza-kormány megalakulásával megoldódott a román kormányválság

Bukarest, március 8. A román kormányválság, amely Radescu tábornok lemondása óta tartott, megoldódott. Dr. Petre Groza, a demokratikus Ekésfront elnöke, aki Radescu kormányában helyettes-miniszterelnök volt, alakította meg az új kormányt. Miután nem sikerült megnyerni a Maniu-téle parasztpártnak és a liberális pártnak a király által kívánt támogatását. Groza támogatásuk nélkül alakította meg az új kormányt Tatarescu volt miniszterelnök bevonásával. Bukarestben a kormány megalakulását megelőzően többszáz ezer ember tüntetett az Országos Demokrata Arcvonal kormányá mellett. Kolozsvárott is hatalmas tömegtüntetés volt, amelyen a dolgozók a demokratikus pártokból alakított kormány megbízatását követelték. Groza miniszterelnök bemutatkozó beszédében a nép támogatását kérte a kormány részére, majd ki jelentette, hogy a legsürgősebb teendőknél az állami gépezetben lefolytatandó tisztogatást és a föld-reform megvalósítását tartja.

ülését megelőzően többszáz ezer ember tüntetett az Országos Demokrata Arcvonal kormányá mellett. Kolozsvárott is hatalmas tömegtüntetés volt, amelyen a dolgozók a demokratikus pártokból alakított kormány megbízatását követelték.

Groza miniszterelnök bemutatkozó beszédében a nép támogatását kérte a kormány részére, majd ki jelentette, hogy a legsürgősebb teendőknél az állami gépezetben lefolytatandó tisztogatást és a föld-reform megvalósítását tartja.

Külföldi hírek

Tito-kormány Jugoszláviában

London, március 8. (MTI) Jugoszláviában ideiglenes kormány alakult Tito marsall elnöksége alatt. A külügyminiszeri tárca dr. Subasics Iván, az előző miniszterelnök tölti be.

Az olasz-csehszlovák diplomáciai viszony újrafelvételé

London, március 8. (MTI) Az olasz kormány felvette a diplomáciai viszonyt a szabad Csehszlovákiával. Csehszlovákia Vladimír Vanekot nevezte ki római követvé.

A német haderő teljes szétzúzására irányuló tervek megvalósulóban vannak

— A moszkvai rádió heti szemléje. —

Moszkva, március 8. (MTI) A legutóbbi napokban Kelet-Németországban újra nagymértékben megváltozott a stratégiai helyzet. Azok a hatalmas csapatok, amelyeket az 1. bajorosz arcvonal csapatai Zsukov marsall vezénylete alatt és Rokossovski tábornagy csapatai mérték az ellenségre, már nagymértékben éreztetik hatásukat minden vonalon. A Vörös Hadsereg előnyomulása következtében a németeknek az volt az igyekezetük, hogy levágják a Berlin felé vezető úkat, azonban a Berlini felé költözött álló sereget csapatok gyors előnyomulása folytán ez a terv füstbement. A németek pomerániai helyzete éppoly reménytelen, mint amilyen reménytelen egész Németország hadihelyzete is.

főnök beszédében ezt mondta: „Kelet-Németországnak újra az az kell lenni, ami a múltban volt.“ Mi nagyon jól tudjuk, mi volt Kelet-Poroszország a múltban: a porosz militarizmus, a támadó német agresszió, a „Drang nach Osten“-politika hámszá. Kelet-Európa és az egész világ meghódításának hámsz eszméi megalapozta Kelet-Poroszországban. Látnuk tehát, hogy miről ábrándozik még ma is Gudéria. Szeretnénk látnuk ezeket a rablóhárszándékat. A krími konferencia határozatai egy intézkedéseket tartalmaznak, amelyeknek végrehajtása lehetővé teszi a német imperializmus és militarizmus felbontását. Egyik ilyen intézkedés Németország területének megszállása.

1919-ben is alkalmazták Németországgal szemben a módszert. Akkoriban azonban csupán Németország területének egy részét — meghozzá jelentéktelen részét —, a Rajnamenti területet szállták meg. Akkor megszállták Könt is, melyet az amerikai csapatok most elfoglaltak. A megszállás nagyrészt csak jelképes volt. A németek hamarosan különböző politikai, diplomáciai és gazdasági machinációk révén, alkaldozás tárgyává tették a Rajna-vidék megszállásának kérdését. Végül elérték a megszállt területek látszólag felszabadítását. Ezt a németek, mint tudjuk, jól kihasználták. Sigfried-vonalat építettek mögöttük fegyverkeztek és új hódító háborúkra készültek.

Igy volt a múltban, de nem szabad így lenni a jövőben. A német hadsereg végleges szétzúzása után a Vörös Hadseregnek és a nyugati szövetséges hadseregeknek meg kell szállniuk Németország egész területét. Az Egyesült Nemzetek megszálló csapatai nem fogják megengedni, hogy Németország még egyszer egy pusztító háború előidézőjévé váljék.

A szövetségesek új sikereket értek el Nyugat-Európában is, angol-amerikai katonák március 6-án elfoglalták Könt. Ilyképpen kijutottak ezen a ponon is a Rajna-vonalához.

Churchill miniszterelnök a nyugat-európai fronton feltűrt újja során a 27. Slightland-hadosztály tisztjeinek és katonáinak intézett beszédében ezeket mondta: „Hamarosan tájfununk a Rajnán. A másik oldalon a távolban vitéz orosz csapatok fejlesztik ki támadásukat. A Vörös Hadsereg főparancsnokságának és az angol-amerikai csapatok parancsnokának haditervei Hitler-Németország haderejének teljes és végleges szétzúzására megvalósulóban vannak. Ezeket a terveket a krími konferencián egyeztetették össze. Németország különösen keleti tartományaiiban veszített most nagy területet.“

Guderian tábornok, német vezérkari

Uj férfi- és nőiruha-
neműt a legmagasabb
napiárban v e s z e k

FRIEDMAN
CSOKONAI-UTCA 3

Szappannakvaló zsíradékot
faggyút, olajat v e s z e k
Saigó-staapanüzem

Ajánlatokat Adorján-cégnél,
Fetenc József-út 83, az udvarban.

LAPZÁRTA UTÁN

London, március 8. Eisenhower tábornok főhadiszállása jelenti, hogy az 1. amerikai hadsereg Bonn és Koblenz között kiterőszakolta a rajnai átkelést és erős hídfőállást létesített a folyó keleti partján. Bonn egyetemi város felerészre már az amerikai csapatok kezén van.

Sturdza román herceg mammutbirtokát kiosztották a parasztek között

Csalhó község határában van Sturdza herceg 56 ezer hektárt kitevő hatalmas birtoka. A Beszterce-völgye hét községének parasztljai Csalhó községben gyűlést tartottak és elhatározták a mammutbirtok elkobzását. Az ülés után a parasztek azonnal munkához láttak. A kastély egyik szobájában megnyitották a földosztó-bizottság irodáját. Külön bizottság alakult azoknak a vagyontárgyaknak a kezelésére, amelyeket nem osztottak fel a parasztek között. Ezeket a vagyontárgyakat a hét falu lakossága közösen fogja használni. A nagybirtokot 10.000 paraszt között osztották fel.

Amikor a budapesti lapokban megjelent az első cikk arról, hogy Debrecenben csilingelő villamoskocsik és tejszínhabos kávé fogadják az érkezőket, sokan felke-rekedtek, hogy kiéveztek ezeket a békebeli állapotokat.

Bús riport Debrecen fővárosi lüktetésű üzleti életeről

Valóban élünk „közgazdasági élet“, vagy beszéljünk nyúlabbban: üzleti élet fogadják az érkezőt. Ha azonban egy kicsit mélyre nézünk ennek a nagy üzleti eleven-ségnek, szomorú jelenségeket fo-gunk észrevenni.

Minden második üzlethelyiségben bodegát találunk. Beszéltem olyannal, aki lejött Budapestről. élelmiszereit, hogy azt éhező családjaik felszálítsa, de itt maradt. Itt marasztotta ez a remek „üzleti élet“. Két nap alatt helyi-séget kapott, ipart váltott s azóta sok-sok ezer pengős heti jövede-lem boldog tulajdonosa. Eszéáq-ban sincs visszamenni Budapestre, felszápolt bodegásnak.

A kalkulációt bárki ellenöriz-heti. Ismerjük a piaciárakat, egy-szerű számtani művelettel utána-nézhetünk, hány százalékal hasznolt hoz a libasült, a forró sültkolbász, a kemény tojás és a hideg fastrozott. Mégis, úgy lát-szik, eddig senkinek sem ju-tott eszébe, hogy élelmiszertör-vényeink vannak, az árakat is ellenörizni szokták. Senki sem kérdezi, hol vásárolnak, mit ke-resznek, milyen forgalmat csinál-nak: felvittak, ime, végre a „s z a b a d“-kereskedelemnek. Ez a szabadkereskedelem ma azt je-lenti, hogy mindent szabad a ke-reskedelemben.

A cukrászdát egy kitűnő textil-szakember vezeti. A fuvarozó élesztőt és kekszet árusít, a cu-korkaüzletben pirított borjúmáját szolgálnak fel. Nincsenek ipar-jo-gi aqályok vagy gatlások. A versenytársak nem versenyez-nek egymással. A vendéglőt hi-degenhaggyja, hogy a cukrászdá-ban tormásvirslit árulnak, a cu-krász nem bánja, hogy süteményeit a cukorka- és csmegeüzlet is árusítja. Megszűnt az üzleti félté-kenység, ime, még a versenytár-sak között is teljes egyetértés ho-nol. Ez a béke s ez a kereske-delmi szabadság azt mutatja, hogy minden elkél, a fogyasztó minden árat megfizet. Mindenki megél azon az egy quékényen, amelyen versenytársaival együtt árul.

Ecetet vettem. Nagy öröm volt amikor hazavittem s nagy bánat amikor a savanyúttadós megfött. Az ecet ugyanis nem volt sa-vanyú. Valamikor fokra mértél az ecetet. Aki tizhidrátos ecetet vásárolt, annak tizhidrátos ecetet kellett árulnia. A savanyúttadós el-

lomás ellenörizte. Most, persze, nincs még meg az a teljes állami apparátus, ami az élelmiszertör-vények ellenörzéséhez szükséges. De bennünk, magunkban, megvan a törvény. S azt tudva, meg is kellene tartanunk, még ha tudjuk is, hogy megszegéseért nem jár büntetés.

A közönség, persze, megstnyli mindezt. Napról-napra drágábban veszi meg mindennapi szükségle-tét. Az élelmiszter-spekuláció egé-szen nagy méreteket öltött. Az éhség naponta újabb és újabb százakat hajt le Budapestről De-brecenbe. Ez a közönség felveri az árakat s felvásárol mindent, amit a helybeliek ma már nem tudnak megvásárolni.

FAY ARPAD.

Elindult Budapestről az első gyermekszállítmány

A Nemzeti Segély közli, hogy esütörtök reggel elindult Budapestről Debrecen felé az első gyermekszállító vonat. A vonat minden percben befuthat. Felhívja ezért a Nemzeti Segély azokat a családokat, amelyek gyermekek ellátását vállalták, hogy érdeklődjenek a Nemzeti Segély Irodájában (Batthyány-u. 9.), vagy a pártoknál, szakszervezeteknél, idegklinikán, városkórházban a gyermekkelóval foglalkozó osztályánál azíránt, hogy megérkeztek-e már a gyermekek és megérkezésük után azonnal jelentkezzenek a gyermekek átvétele végett az idegklinikán.

Szombaton lesz a budapesti gyermekek vidékretelepítése kérdésében a Nemzeti Bizottság ankétja

A Nemzeti Bizottság tegnapi ülésén elhatározta, hogy a budapesti gyermekek vidékretelepítésének kérdésében a politikai pártok, szakszervezetek, egyházak és társadalmi egyesületek bevonásával ankétot tart. Az ankétot a városkórház 16. számú szobájában tartják meg szombaton, február 10-én délután 2 órakor.

Hajdúszovát szeretettel várja a budapesti gyermekek

Hajdúszovát népe megértő szeretettel várja az első budapesti gyermekekkel. A súlyos élelmészeti viszonyok idejére 150 gyermeket vesz magához, 50-et pedig pedig örökbe fogad. Hajdúszovát jószívű lakosága.

Az éhező borsodi bányászok részére Hajdúszovát 48 q búzát, 18 q tengerit, 5 q babot, 3.20 q borsót, 2.5 q lisztet, 15 kg szalonnát, 8 kg füstölt húst és 586 pengőt gyűjtött a Demokratikus Ifjúság Szövetség munkásságát köszönve.

Szakasits Árpád

a „Népszava“ főszerkesztője, a Szociáldemokrata Párt egyik vezetője párnapi tartózkodásra Debrecenbe érkezett.

Szakasits Árpád több mint tízhónapi bujdosás és illegális munka után vette át ismét, mint főszerkesztő, a „Népszava“ vezetését s állt élére a szociáldemokrata munkásmozgalomnak. Szakasits Árpád neve már a német megszállás előtti években összeforrott a nemzeti függetlenségi mozgalommal. A Szociáldemokrata Párton belül ő volt az, aki a nemzeti összefogás gondolatát a legkövetkezetesebben képviselte, s a munkásosztály legális sajtóját, a „Népszava“-t a nemzeti szocializmus és nyilasok elleni harc, nemzeti függetlenségünk biztosítására irányuló küzdelem szolgálatába állította. A múlt év márciusában a Gestapo pribékjei elől neki is menekülnie kellett, az üldöztetés azonban nem riasztotta vissza attól, hogy továbbra is irányítsa pártja munkáját s résztvegyen a magyar demokratikus pártok harci szerveinek, a Magyar Frontnak a megteremtésében és munkájában. Az illegális magyar függetlenségi mozgalomnak mindvégig egyik harcos vezetője volt.

Szakasits Árpád debreceni tartózkodását felhasználta arra, hogy a Magyar Kommunista Párt vezérének, Rákosi Mátyásnak budapesti tartózkodása során a Szociáldemokrata Pártnak tett látogatását viszonzozza.

Nem igazolt filmek

A Magyar Művészek Szabadszervezetének filmosztálya közzétette a nem igazoltak első listáját. Nem igazolták többek között Bánky Viktor rendezőt, Lévy Béla és Szentpály István filmgyártót, Máj-Májusz Tivadart, a Filmroda volt igazgatóját, Rennárd Béla és Belezay István mozilengedélyeseket, dr. Szentpály Istvánt, a „Moziság“ volt tulajdonosát és Váci Dezsőt, a Színészkamara filmlapjának szerkesztőjét.

Meghalt Jóó Tibor egyetemi tanár

Jóó Tibor egyetemi magántanár, történelemfilozófus, a Független Kisgazda Párt vezetőségi tagja, aki a német megszállás előtt a „Magyar Nemzet“-ben írta cikkeit, majd tevékenyen részt vett az ellenállási mozgalomban — mint a „Szabadság“ jelenti —, tragikus körülmények között elhunyt. Aknaszilánk érte, vérmérgezést kapott és az orvosok már nem tudták segíteni rajta.

**Aranyat,
ezüstöt, briliánsat,
órákat magas
áron vesz**

Kollár óras
KOSSUTH-U. 4.

Vígyszínház-mozgó

Mai műsor:

Kenyérharc

Világhírű és idősebb amerikai film, érdekes kísérőműsorral

Legújabb orosz híradó.

Előadások nétköznap 1 és 3 óra, vasárnap d. e. 11, d. u. 1, 1 és 3 óra, vasárnap d. e. 11 órakor. Pénztáryitás hétköznap 1 órától, vasárnap 10-től folytatólag.

A debreceni rendőrség

örizetbevette

Fekete Bertalan államtitkár

A debreceni rendőrség politikai osztálya esütőrtékben a koradélutáni órákban

örizetbevette dr. Fekete Bertalant, a Kállay- és Sztójay-kormány volt közellátási államtitkárát,

aki néhány nappal ezelőtt érkezett Debrecenbe és szolgálatára jelentkezett a közellátási minisztériumban.

Fekete államtitkár igen tevékeny munkát fejtett ki a reakció érdekében. Neve először akkor szerepelt a nyilvánosság előtt, amikor mint mezőcsáti főszolgabíró, az 1932-es időközi választáson

a legkíméletlenebb eszközökkel igyekezett letörni az ellenzékét. Később, Miskolc polgármestereként is a borsodi jobboldal egyik eszlopja volt.

Erdeméit akarta jutalmazni a kormány, amikor kinevezte Juresek Béla minisztériumában először miniszteri osztályfőnöknek, majd államtitkárnak. Korlátlan hatalmú diktátor és a hírhedt Juresek-terv végrehajtója volt. A Népbíróság előtt fog most felelni Fekete Bertalan a szélsőjobboldali gazdaságpolitika érdekében folytatott népelénes tevékenységért.

Nagy nehézségeket kell leküzdenie

Hajdú megyének a mezőgazdasági

munka megindítása érdekében

A mezőgazdasági munka megindításának elegendő szükségessége minden gondolkodó ember előtt nyilvánvaló. Ha a problémákat nem tudjuk megoldani és készleteink elfogynak, néhány hónap múlva éhínség lesz.

A helyzet Hajdú megyében meglehetősen súlyos, amit a következő statisztikai adatok igazolnak.

Debrecen város és Hajdú vármegye területén 338.000 katasztrális hold szántóföld van. Ebből 1943 őszén 143.427 holdat vetettek be, 1944 őszén 20.873 holdat. Ez mindössze 14,5 százaléka a réginék, vagyis kerekén 6 százaléka az egész szántóföldnek. Tavasszal megművelendő lenne 317.427 katasztrális hold, tehát az egész terület 93 százaléka. Jelenleg van 2908 ló, ezzel szemben volt 27.471. Az ökörállomány száma 1675, a tehénállományé 1975. Ezzel szemben a szarvasmarhaállományunk 65.974 darab volt.

A meglévő igavonókkal — ha egyéb célra nem veszik igénybe azokat — 23.300 katasztrális holdat lehet megművelni.

A megmaradt földterület megművelésére szükség volna 625 traktorra, ha azok 60 napon át megszakítás nélkül üzembehelyeztetők lennének. Ezzel szemben 80-90 üzemképes traktorunk van. A traktorokhoz 36.000 mázsa hajtóanyag, 1500 mázsa kenőolaj, 300 mázsa tisztabenzin és 300 mázsa gépszir kellene.

A szükséges vetőmaganyagokból 79.700 mázsa tavaszi búzavetőmag, 12.470 mázsa árpavetőmag, 7874 mázsa zabvetőmag és 21.240 mázsa hüvelyesvetőmag hiányzik. A tengeri- és napraforgóvetőmag kellő mennyiségben megvan.

Hiányzik még 122.000 mázsa vetőburgonya, 2982 mázsa répa-mag és 1975 mázsa kölesmag.

Elfogták Herczegh orvosfőhadnagyot, Murai jobbkezét

Barát Mihály, a Magyar Kommunista Párt dunatiszakai titkára a rendőrség kezére juttatta dr. Herczegh Tibor orvosfőhadnagyot, Murai Lipót alezredest jobbkezét. Herczegh a nagykatái kiegészítőnél a munka-

szolgálatosokat vizsgálta felül és ebben a minőségében hatalmas összegekért egészséges embereket felmentett, míg súlyos szervszívhibában szenvedőket, sőt nyomorékokat is, az ukrajnai veszthelyre küldött.

Állammunkai igazolványokkal kereskedett Kaposi Miklós miniszteri osztálytanácsos

A budapesti rendőrség letartóztatta Marx Béla Losonczi-utcai lakost, mert feljelentés érkezett, hogy lakásán nagymennyiségű zsidó- és más eredetű lopott holmik vannak felhalmozva. Marx Bélánál igazolványt találtak, amely szerint a honvédelmi minisztérium alkalmazottja és más munkára igénybe nem vehető. Marx elmondta, hogy az igazolványt dr. Kaposi Miklós honvédelmi miniszteri osztálytanácsostól kapta, akivel egy házban lakik.

Kaposi a rendőrségen beismerte, hogy Budapest felszabadulása után igazolványokat nyom-

tatott, mert így akarta a hivatali munkára jelentkező honvédelmi minisztériumi tisztviselőket minden más munka alól mentesíteni. Személyes ismerősei is kaptak ilyen igazolványt. Bevallotta, hogy 500 blankettát osztott ki, de csak 300-an jelentkeztek munkára. A házkutatás során még 70 kitöltetlen igazolványt találtak és különböző minisztériumi pecsétet. A lakásban tekintélyes élelmiszerkészletre is bukkantak. A rendőrség most nyomozza, hova kerültek a munka alól mentesítő igazolványok és hogy jutott Kaposi a tekintélyes élelmiszerkészlethez.

Nyílt beszéd

hangzott el legutóbb a Kisgazda Párt helyi szervezetének értekezletén. Tildy Zoltánnak, a párt elnökének szavai nagyon sok kérdést félreértésetlen módon tisztáztak. Sűrűleg a nemzeti hadsereg felállítását, gyors földreformot, a reakció elleni kíméletlen harcot és a pártok összefogását hirdette. Örömmel állapítjuk meg, hogy a magyar nép jelenlegi harci programjában egyetértünk a Kisgazda Párt vezérével. Tildy szavai szétoszlatják azt a hiedelmet, azt a csöndes vagy nyílt gyanút, hogy a Kisgazda Párt a Nemzeti Parasztpárt és Magyar Kommunista Párt földreformjavaslatát nem helyesli. „Ne modja senki, hogy a mi pártunk még csak meg is akarná lassítani a földreform végrehajtását.“

Éles szavakkal fordult a bűnös múlt, a reakció ellen. Szavait meglepéssel vettük tudomásul akkor is, amikor kijelentette, hogy a Kisgazda Pártba beférkőzni igyekvő konjunkturás, vagy reakciós erőket a legkíméletlenebbül ki fogják pusztítani. „A párt keretén belül nem tűrünk meg reakciós elemeket.“ Ez a nyílt beszéd megőrzi a párt becsületét és biztosítja a demokratikus pártok valóban testvéri összefogását. „Mi magunk a becsületos, őszinte együttműködést akarjuk szolgálni valamennyi magyar politikai párttal, mely a kormányzásban résztvesz.“ Meggyőződésünk, hogy ha a Kisgazda Párt támogatja felzárkóznak pártelnökök szavai mögé és azokat tehetik megvalósítják, a nemzeti összefogás nagy munkája, a demokratikus építés hatalmas lendület nyer.

Március 21-én összeül a budapesti törvényhatósági bizottság

A Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártjai kijelölték azokat a tagokat, akiket Budapest 120 tagú törvényhatósági bizottságába küldenek. A törvényhatósági bizottság Gerő Ernő kommunista bizottsági tag elnökségével március 21-én tartja ünnepélyes alakuló ülését a Zeneművészeti Főiskola dísztermében.

Életfogytiglani fegyházra ítélte a Népbíróság egy gyilkos nyilast

A budapesti Népbíróság — mint a „Néplap“ beszámolt róla — a Zeneakadémia kistermében sorozatosan tárgyalja a letartóztatásban lévő nyilas gyilkosok ügyét.

Frank Kálmán 17 éves lánssal a váddal került a Népbíróság elé, hogy részt vett az Andrassy-úti nyilasházban rendezett vadállati kinzásokban, többször kést üggyevezett „halálosporot“ a Danaparton és egyik ilyen akció során agyonlőtte Brettschneider cipőgyáros és fiát. Az alacsonytermetű nyilas csavargó össze-vissza hazudozott a Népbíróság előtt. A tanúk azonban ellene vallottak. Amikor Drucker Sándorné tanú elmondta, hogy a nyilasházban levették az áldozatokat, gyertyával égették a talpukat és borzalmasan ütgették őket, Frank beismerte, hogy részt vett a kinzásokban. A Népbíróság Frank Kálmánt — tekintettel fiatal korára — 15 évi fegyházra ítélte.

A következő vádlott Horváth Ferenc emkrász, akit nyilasházokban „Csonttörő Feri“ néven becéztek. A Népbíróság Horváth Ferencet életfogytiglani fegyházra ítélte, mert részt vett egy román állampolgár meggyilkolásában és egy fiatalkorú lányon szexuális bűncselekedet elkövetésében.

APOLLO-MOZI

Az orosz illygyártás kimagasló alkotása

Párttitkár

Előadások: d. u. 1, fél 3 és 4, vasárnap d. e. 11 órakor is.

Csokonai-színház

Ma, pénteken

**HIVATALNOK
URAK**

Előadás kezdete fél 4 órakor
Telefonjegyrendelés: 110.

Gergely Sándor előadása a Szovjet egyeteméről

A Debreceni Egyetem Körben tegnap Gergely Sándor, a Moszkvából hazatért fró tartott előadást a Szovjetunió egyeteméről és főiskoláiról.

A Szovjetunióban teljes tanszabadság uralkodik — mondotta. — Az egyetemi hallgatókat dolgozó munkásoknak tekintik, ezért tehát az államtól fizetést kapnak. Viszonzásképpen oklevélük megszerzése után kötelesek 3—5 évre állami szolgálatba állni. Az állam minden eszközzel támogat minden tudományos munkát. A tudományos intézetek egész sora dolgozik azon, hogy a Szovjetunió dolgozóinak az életét kellemesebbé tegye.

— Az egyetemek arra törekednek, hogy a hallgatók inkább egyes részletkérdésben alapos képzettségre tegyenek szert. Külön egyetem neveli a Szovjetunió repülőmérnökeit, hajómérnökeit, történetészeit, irodalomtudósait.

— Sajnos, a magyar nyelvet és irodalmat nagyon kevés helyen tanították — mondotta Gergely Sándor —, mert nem tudtak megfelelő előadókhoz jutni. Pedig ez a kérdés is, éppen úgy, mint minden más irodalmi vagy tudományos kérdés, nagyon érdekli a Szovjetunió polgárait.

SZÍNHÁZ

A művészi célokért szállt sikra a színészek szakszervezete

A színészek szakszervezete tegnap reggel rendkívüli ülést tartott a szakszervezeti székházban. A rendkívüli gyűlés tárgya a fizetések rendezése, valamint a színház igazgatói és a lársulat közötti felmerült nézeteltérések voltak.

A két és félórás megbeszélések eredményeképpen a színészek szakszervezete elvi jelentőségű döntésben leszögezte, hogy a jelenlegi igazgatókkal, Bihari Istvánnal és Lindenberger Gyulával — miután azok művészeti intézmény vezetőségére teljesen alkalmatlanok — együtt-

működni nem tud. A színház kulturális érdekei kívánatosá teszik, hogy a színház vezetését Deési Jenő vegye át. Kérelmével fordul továbbá a szakszervezet a város vezetőségéhez, hogy — mint a múltban is — a színház számára lehetőség szerinti szubvenciót biztosítson.

A fontos és érdekes ülés meghozta végre azt az eredményt, melyért mi elap hasábjain — a város jelentős kultúr-ényezőivel karöltve — már hónapok óta harcolunk.

PÁRTHIR

A Független Kisgazda Párt vasárnapra tervezett nagygyűlését, amelyen Tildy Zoltán országos elnök kívánta tájékoztatni az eddigi eseményekről a párt tagjait, bizonytalan időre — közbejött akadályok miatt — elhalasztották. A gyűlés megtartásáról a párt tagjait kelő időben értesíteni fogjuk.

Ipartestületi közlemények

Ertesítem a sült szakosztály tagjait, hogy a faellátás ügyében fontos értekezletet tartunk f. hó 10-én, szombaton délután 3 órakor rendőrség, III. e. 96. sz. szobájában. Elnök.

Férfiszabóiparosok szakosztálya f. hó 10-én, szombaton délelőtti 10 órakor kezd a segély kifizetését. Kéri a jogosult tagjainak hozzátartozóit, hogy a pénz átvétele végett pontosan jelenjenek meg rendőrség III. e. 96. sz. helyiségében. Elnökség.

HALÁLOZÁS. Szabó Sándor 28 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délelőtti 11 órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Barcaság-u. 24. Gebauer temetkezési vállalat.

Keszándy András 24 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délelőtti 11 órakor lesz a Köztemetőben. Lakás: Barcaság-u. 24. Gebauer temetkezési vállalat.

"Vátesz" grafológus
Meobíz ató! - Diszkrét!
Iopad 9-2-ig.
Arany János-u. 54.

VESEK, ELADOK
mindenféle úszert és rövid árut
Fahidi József
SIMONFFY-UTCA 6.

A debreceni honvédkórház betegeinek kérése

A Hatvan-u. 6. szám alatti Vöröskereszt-kórház honvédkórházzá alakult. A kórház beteget kérelemmel fordulnak Debrecen város közönségéhez, hogy — mivel Debrecenben és környékén hozzátartozójuk nincsen — éppen úgy, mint a foglyalaborokban, itt is támogassák őket szeretetszolgálatokkal.

Hirdetmények

Ertesítem a fürdőző közönséget, hogy a fedettuszoda közös használata március hó 11., 12., 13., 14. és 15-én reggel 8 órától délután 3 óráig a polgári lakosság rendelkezésére áll.

A thermálfürdő is folyó hó 11-ig bezárólag ugyancsak 8—3-ig vehető igénybe. Március hó 12-től azonban reggel 7-től fél 12-ig használható a thermálfürdő és pedig a következő beosztással: Vasárnap, hétfő, szerda, péntek férfiaknak; kedd, csütörtök, szombat nőknek.

Debrecen sz. kir. város gazdasági igazgatósága nagyobb mennyiségű zabot és szalásteakarmányt óhajt beszerezni. Felhívom mindazokat, akik felesleges készlettel rendelkeznek, hogy eladási szándékukat (város háza, félemelet, gazdasági igazgatóság I. számú szoba) jelentseék be. **Gazdasági tanácsnok.**

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. TARISKA ISTVÁN
Szerkeszti: **RADÓ ISTVÁN.**
Nyomatott a „Szabadság” nyomda és kiadóvállalat körforgóján Debrecen, József királyi herceg-utca 16. szám.
Felelős nyomdaigazgató: **Ménés János.**

Zsirt, cukrot, tejterméket, mézet vásárol **Eső Szilágyasi büffé, falatozó,**
Csapó-u. 5. Alföldi-palota mellett.

Jöjjön a DANCING
táncmozgásban, Széchenyi-u. 1b.
Minden csütörtökön fél 4 órától, szombaton vasárnap 3 órától
ÖSSZTÁNC
Minden hónap 1-én és 15-én új táncanyag kezdődik.
Kitűnő Jazz-zene.
Felvilágosítás naponta 12—2-ig.

Legmagasabb áron veszek
lófarkot, marhafarkot és sörtét bármilyen mennyiségben
NAGY GYULA
POZSONYI-UT 23. szám.

Veszek és eladok
szoba-, konyhabútor, rekamié, fotelt székeket, szőnyegeket, férfi- és női bundakabátokat, térpi és női ruhaneműket, úró- és varrógépet, gramofon-lemezeket.
MEZEI GYULA
Józset kir. hg.-utca 50.

APRÓHIRDETÉSEK

ALLÁS

A Magyar Vöröskereszt
Országos Központja perfect magyar gyors- és gépirónót keres. Jelentkezést reggel 9-től 12-ig. Kossuth-u. 20. 185

Tanulóleányt felvesz a Kosmetika, Svetits-bérház, fodrászüzlet. 133

Kádársegédet és tanuló felveszek. Ábrányi, Vendég-u. 6. 127

Egy napszabó felvételt, Juhász uriszabóság. Hatvan-u. 29. 149

Műszakrajz másolást, plakát tervezést és rajzolást vállalom. Cím a kiadóban. 121

Azonnali belépésre keresek bejáró takarítónőt Csapó-u. 18. III. 3. 249

Gép- és gyorsíró állást keres. Cím a kiadóban.

Egy minden fiatal leány felvételt. Csemete-u. 20.

LAKÁS

Keresek azonnalra két esetleg egyszoba, konyhas lakást központhoz közel. Csillag-u. 34. 139

Két kvartélyost felveszek, Honvéd-u. 49. 168

Fiatal házaspár szobakonyhas lakást keres. „Belsőség” jellegre a kiadóba. 167

Lakást adnék kijavításért, cserépet veszek. Érdeklődni Csapó-u. 14. Bodnár asztalosnál 61

ÜZENET

Adler Miksánét Nát-hán Erzsébet kéri, aki a debreceni belklinikán fekszik, keresse fel. 248

Tégláról indult 12/1. zlj. gh. számvevő örv. Székely Jánostól életelt vár felesége, Balogh Irén Debrecen, Széchenyi-u. 36. Kéri férje bajtársait, aki tud róla, mielőbb értesítse. Nyomra-vezetőt jutalmaz. 152

EGYÉB

Kiadó Andrassy-út 34. alatt 1263 ö1 kerttől, rajtalevő lakással együtt. Értekezni Görbe-u. 1. 70

Veszek egy PAF varrógép-jelet. Suhajda, Wessselényi-u. 111. 124

Kiadó Kishegyesen, kóvesút mentén 16 és 17 hold elsőrendű fekete la-nyásföld. Értekezni Görbe-u. 1. 126

Eladó egy papírvágó-gép sarokvágóval együtt nyolcszáz forintért vagy könyvkötőnek alkalmas. Kálztelep, Cecília-u. 4. sz. 170

Matrac és ágybetét eladó, vagy varrógépért cserélem. Kígyó-u. 10. 132

Egy Underwood írógép eladó! Megtekinthető: Wessselényi-u. 2. V. lépcsőház, II. c. 29-a (d. u. 4 órától). 153

Angoragubanc eladó. Munkás-u. 11. 122

Orosz, angol és francia nyelvű tanfolyam kezdődik. U. o. gyorsírás és hegedő tanítás is. Árpádtér 45. 126

Szülőprést veszek. Cím a kiadóban. 143

38-as angol cipő, hasonló számú parafatalpu cipőért elcserélhető. Svetits-bérház, fodrászüzlet. 134

Debreceni határban 600 kh. szántó fejlesztésre kiadó. 60 hold tengeri feleltörésre kiadó. Érdeklődni lehet Mikolay Istvánnal, István-ut 60. 142

Bombaszerű bútorokat veszek. Tekei-u. 6. 143

Egy férfi kerékpár van eladó. Apafája, Bellegető 6. sz. 147

Eladó 1 db National-kassza 1 db biliárd asztal Rex. Csillag-u. 41., keresztépület. 26

Fűszerüzlethez fiókos-álvány eladó. István-u. 25/b. 151

Hálóbútor és kézikösi eladó. István-u. 60. Kerekgyártó. 150

Házikeri, nagyterjedelmű kiadó. Megtekinthető Debrecen, Hajó-u. 22. sz. alatt. — Felvilágosítással szolgálnak Hatvan-u. 6. II. lépcsőház IV. emelet 29. 154

Alighasznált szmoking eladó. Nagyvárad-u. 13. Juhos. 54

Angoraszőrt veszek szombaton 10—2 óráig. Magyar-u. 30. 146

Zongorát vagy pianinót megvételre keresek. Cím a kiadóban. 123

Elcserélem Siemens-típusú, 2 lóerős, 220/380 V villanymotoromat 2—3 lóerős 110 Voltosra. Megtekinthető, lehet Kovács Lajos, Miklós-u. 9. 126

Mérleg és súly javítás, vétel, csere, eladás. — Kántor mérlegüzemben. Zsák-u. 11. sz. Hatvan-utca mellett. 187

Nincs még állása? Előbb tanuljon gyors- és gépirást a Beszédíró iyorstrok Iskolájában! Beiratkozás minden nap 1. e. 9—1-ig. Kossuth-u. 17. sz. MTL. V

Eladok és veszek használt férfi és női ruhát, szövetet és vásznat, minden mennyiségben. Juhász, Hatvan-u. 29. 503

Mozzaiklapok, Aholit-lemezek, fűrészpörforgáccsal kapható a Debreceni Működgyárnál. — Fürdő-utca 2. 127

Cukorrépat veszek. — Hatvan-utca 36. fűszerüzlet. 85

Ebédlábútor eladó. Do-hánygyár. Papp segédtisztnél. Konyhabútor eladó. Dévai-u. 23. sz. Léтай utnál. 159

Rekamié és mindenféle kárpitosáru kapható. — Major Sándor, Péterfia-u. 26. szám. 417

Szappanalkaló zsiradékot szappanra becserélek, Nagy szappanos. — Berek-u. 3. 776

Használjunk békebeli pamutból foszlány st p... műrostmentes, kiadós. — g van. Favroit, Csapó 24. 865

Eladó gramofon, egy szép ingaóra, egy antikóra és egy öttizedes villanymotor, Rothermerc-u. 43. sz. 148

Angoraszőrt, gyapjút és fonalat legmagasabb nappiáron vásárolok. Szigligeti utca 14. 92

Veszek zsákszövetet, zsinórt, hevedert, szegőt, rugót Major, Péterfia-u. 26. szám. 418

Új és jókarban lévő ruhaneműt veszek. Takács Gizella, Piac-u. 40. 760

Sertést, szarvasmarhát a legmagasabb nappiáron vásárolok. Vadász László, Miklós-utca 43. 31

Egy szamarat vagy lovat pakussal veszek. — Cím Tegez-u. 27., fűszerüzlet. 157

Bútorokat veszek, javítok, egliket a másikkal is. Tanulókat felveszek. Csap. 14. Bodnár asztalosnál. 126